

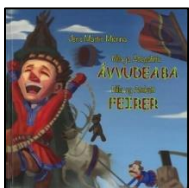
Nye samiske utgivelser – nyhetsbrev mars 2023

Skjønnlitteratur for barn og ungdom

Jens Martin Mienna: Nilla ja Ádegáhttu fiervvás/Nilla og Atekatt i fjæra

Nilla og Atekatt er sammen med andre i fjæra, men Nilla vil finne på noe annet. De to drar på eventyr med fart og fantasi. Plutselig ser de noe i sjøen, og den ser ikke snill ut. Tekst på nordsamisk og norsk. Illustrert av Peter Martin Mienna Hætta. For aldersgruppen 3-9 år. ISBN: 978-82-93781-03-5. Bárus, 2022. 42 s. Innb.

Jens Martin Mienna: Nilla ja Ádegáhttu ávvudeaba/Nilla og Atekatt feirer

Nilla og Atekatt feirer Samenes nasjonaldag, men Nilla vil feire på sin egen måte. De drar ut og der feirer de med fart og fantasi. Plutselig hører de lyd bak en stein og det virker som om at det er noe skummelt. Tekst på nordsamisk og norsk. Illustrert av Peter Martin Mienna. For aldersgruppen 3-9 år. ISBN: 978-82-93781-04-2. Bárus, 2023. 41 s. Innb.

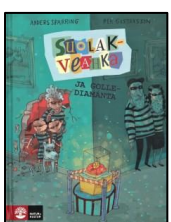
Birgit Å. Andersen & Malle Remmel: Stálobárnne válldu – Stállosønnen gifter seg

Stállosønnen hadde lenge klaget over at han hadde så lyst til å gifte seg, men det bodde ingen i sju mils omkrets eller på de neste sju fjellene. Stálo og Luhták syntes også at det var på tide at sønnen giftet seg. De forslår at han drar inn til byen. Kanskje han finner noen han kunne gifte seg med der. En flott samejente eller en staselig samegutt? Stalloeventyr med en moderne vri. Tekst på lulesamisk og norsk. For aldersgruppen 3-9 år. ISBN: 978-82-8263-496-0. Čálliid Lágádus, 2023. 39 s. Innb.

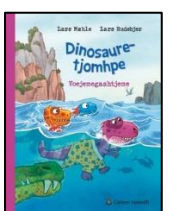
Anders Sparring: Suolak-Veahka ja riegdánbeaimoivi

Nordsamisk oversettelse av Anders Sparrings Familien Knyckertz och födelsedagskuppen (2017). Familien er notoriske tyver; de klarer ikke slutte å ta ting som ikke tilhører dem. Det eneste unntaket er lille Emil, som har lyst til å bli politimann når han blir voksen. Foreldrene er ganske bekymret for at Emil ikke skal bli tyv slik som dem. Snart er det bursdagen til Emil, og han har fryktelig lyst på den gigantiske slikkepinnen i vinduet i den lokale godteributikken. ISBN: 978-91-27-17893-9. Natur & Kultur, 2022. 61 s. Innb.

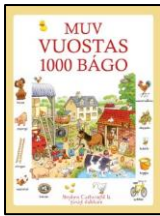
Anders Sparring: Suolak-Veahka ja gollediamánta

Nordsamisk oversettelse av Familien Knyckertz och gulddiamanten (2018). Emil er flink til mye, men lyve det kan han ikke. I hans familie må man kunne lyve eller være flink til å stjele for å få ros. Når foreldrene drar for å besøke diamant-utstillingen i hovedstaden, kommer den snille naboen over til barna for å lese godnatt-fortellinger. Når naboen spør Emil hvor foreldrene er går det som vanlig. Han forteller sannheten... ISBN: 978-91-27-17894-6. Natur & Kultur, 2022. 61 s. Innb.

Lars Mæhle: Voejemegaajtjeme

Sørsamisk oversettelse av Svømmekonkurransen (2019) som er andre bok i bildebokserien Dinosaurjengen. Rasmus Rex er på stranda med familien sin og bestevennen, Trym. Rasmus er ikke så flink til å svømme. Storebror Robin utfordrer Rasmus og Trym til svømmekonkurranse. Det kan umulig gå bra. Ryktene om at det fins et sjømonster i vannet gjør det ikke bedre. ISBN: 978-82-93402-72-5. Gielem nastedh, 2023. 45 s. Innb.

Heather Amery: Muv vuostas 1000 bágo

Pitesamisk utgave av bildeordboka My first Thousand Words (2013). Boka er tidligere gitt ut på nordsamisk, sørsamisk og lulesamisk og det var viktig for utgiverne at den samme boka nå også finnes på pitesamisk. Oversettelse til pitesamisk av Inger Fjällås og Peter Steggo. Illustrert av Stephen Cartwright. ISBN: 978-82-93402-60-2. Gielem nastedh, 2023. 66 s. Innb.

Saia Stueng: Hamburgerprinseassa – Eallá dušše oktii

Oppfølger til Hamburgerprinseassa (2017). Máren opplever det som hun hele livet har fryktet, og må bestemme seg for om hun vil leve med det eller dø. Hun gir livet en siste sjanse. Vi blir kjent med Márens barndom, med moren og årsaken til spiseforstyrrelsen. Nå er det ikke lenger Máhte som bestemmer, nå har hevnen nettopp startet. Romanen handler om temaer som kjærlighet til samme kjønn, det å være annerledes, traumer, digital mobbing og om å finne livsgleden. Nordsamisk tekst. ISBN: 978-82-329-0549-2. Davvi girji, 2023. Heftet. /E-bok: ISBN: 978-82-329-0548-5.

Skjønnlitteratur for voksne

Camilla Tranås Kristiansen: Ja tænk om det ble helt stille

Debutant fra Helgeland med et kampskrift for samisk rettferdighet. Tekstene tematiserer fornorskning, undertrykkelse, (ny)kolonialisme, diskriminering, rasisme, skam, fattigdom, alkoholisme, overgrep, ubehag og angst. Men også kjærlighet, hyllest til naturen og fremtidsstro rettet mot neste generasjon samer. Sjangermessig er boken en hybrid mellom lyrikk og sakprosa. Dikt er satt i sammenheng med tekster som beskriver erfaringer med å være same. Forord er skrevet av den lulesamiske kunstneren og musikeren Ronja-Katrin Larsen. ISBN: 978-82-693046-1-9. Nálaga Tjállaga,

2023. Heftet.

Maren Uthaug: 11 % – roman

Kvinnene tatt over makten i samfunnet og det finnes nesten ingen menn igjen. De få som finnes – omtalt som hanner – er oppbevart på et avssenter på Lolland. Fire kvinners liv blir ufrivillig viklet inn i hverandres. Medea, Wicca, Stille og Eva blir tvunget til å samarbeide da det plutselig dukker opp en gutt ute i det fri. Spørsmålet er om denne inneholder så mye testosteron at han blir en trussel for dem alle? Nynorsk oversettelse av 11% (2022) gjort av Ingvild Holvik. ISBN: 978-82-340-1044-6. Det norske samlaget, 2023. 350 s. Innb.

Maren Uthaug: Mødre

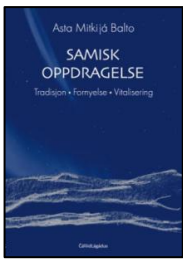
Det er ikke bare bare å ha barn. Som om det ikke er krevende nok å håndtere seg selv! Hva gjør man med sine egne nevrosener og behov når man i tillegg skal dekke avkommets behov og prøve å være et godt forbilde – eller i hvert fall framstå som et? Tredje bok i serien Striper på høykant som fronter Maren Uthaug's dagbokaktige tegneserientotater om små og store temaer. ISBN:978-82-8442-037-0. Strand forlag, 2023. 126 s. Innb.

Mats Jonsson: Da vi var samer

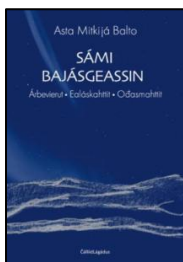
Norsk oversettelse av När vi var samer (2021). Kritikerrost grafisk roman om samiske røtter og identitet. Da farfaren til Mats dør, åpner familien for første gang den låste og forbudte laupen som alltid har vært i forfedrenes hjem. Der ligger papirer som forteller om reineiere og reinmerking, brev fra lappefogden og fotografier fra reintrø, samleplasser for rein. Det viser seg at Mats stammer fra en slekt av skogsamer i Malå-traktene. Hvorfor har det blitt holdt hemmelig? Hvorfor sluttet de å være samer? Og hvorfor vet de så lite om sin egen historie. ISBN: 978-82-05-57262-1. Gyldendal, 2023. 352 s.

Faglitteratur

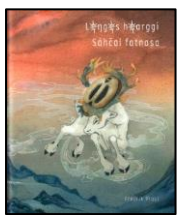
Asta Mitkijá Balto: Samisk oppdragelse – Tradisjon. Fornyelese. Vitalisering

Grunnloven gjelder for alle borgere i Norge, det gjør også dens § 108, hvis formål er «å legge forholdene til rette for at den samiske folkegruppe i Norge kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv». Boka gir noe av kunnskapsgrunnlaget som kan bidra til å virkeliggjøre Samelovens intensjoner. Arbeidet inngår i den pågående og ustoppelige dekoloniseringskampen som samer deler med urfolk verden over. Vi vitaliserer og revitaliserer våre kulturer og språk. Boka er først og fremst ment for det pedagogiske feltet, men hele Sápmi trenger oppdragelse til egen samiskhet (sámáidahttin). Hensikten er også å bidra til å styrke det samiske på alle andre livsområder. ISBN: 978-82-8263-529-5. ČálliidLágádus, 2023. 173 s. Heftet.

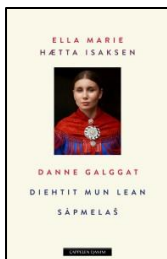
Asta Mitkijá Balto: Sámi bajásgeassin – Árbevierut. Ealáskahttit. Ođasmahttit

Vuodđoláhka gusto buot boargáriidda Norggas ja dan dahká maid §108, man ulbmil lea lágidit diliid nu ahte sámi álbmot Norggas sáhtta sihkkarastit ja ovddidit iežas giela, kultuvrra ja servodateallima. Dát girji ovdanbuktá sámi diehto- ja árvovuorkká, sámi perspektiivva mii dárbbášuvvo dasa ahte Sámelága ulbmila duohtandahkat. Girjji áigumuš lea vuosttažettiin nannet sámi oahpahusa, muhto lassin lea girji viidábut ávkin olles sámi servodaga sámáidahttimii, go min álbmot dáruiduhttima geažil dárbbáša bajásgeassot leahkit sápmelažžan. ISBN: 978-82-8263-528-8. ČálliidLágádus, 2023. 175 s. Heftet.

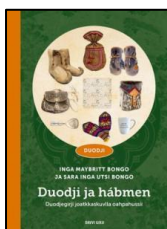
Fredrik Prost: Lenges hearggi Sáhčal fatnasa

Fredrik Prost har skrevet bok om samiske verdier og erfaringer som går flere hundre år tilbake i tiden. Hans hovedinteresse har vært å samle kunnskap og lage samiske trommer. Gjennom hans arbeide får vi en personlig fortelling om trommens historie, dens anknytning til samisk verdensanskuelse og naturfolks åndelige forståelse og hans åndelige reise. Nordsamisk tekst. Boken er gjennomillustrert og designet av kunstneren Inga-Wiktoria Páve. ISBN:978-82-93830-05-4. DAT, 2022. 344 s. Innb.

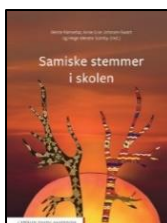
Ella Marie Hætta Isaksen: Danne galggat diehtit mun lean sápmelaš

Davvisámegielaht veršuvdna *Derfor må du vite at jeg er same* (2021). Bajásšattadettiin lei Ella Marie Hætta Isaksenii sámi rámisvuohta diehttelas, muhto dađistaga vásihii ahte ii buohkaide earáide lean dát ollenge seamma diehttelas, ja ahte dat nai sáhtii hárdit soapmásiid. Iežas historjjá guorahaladettiin gávnnahtii ahte su lagamus bearrašis leat dovdan dáruiduhttima, heahpada ja identitehta massima. Ja son ieš lei maid vásihišgoahtán muhtun dain seamma áššiin. ISBN: 978-82-02-78744-8. Cappelen Damm, 2023. 218 s. Innb.

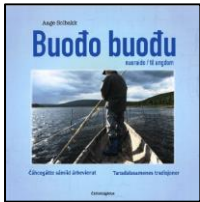
Inga Maybritt Bongo ja Sara Inga Utsi Bongo: Duodji ja hábmen – duodjegirji joatkkaskuvlla oahpahussii

Boka tar for seg begrepet duodji, hvordan design flettes inn duodji, og hvordan duodji og design har utviklet seg. I boka er det eksempler på duodji og design fra ulike områder. Boka er skrevet for elever på videregående trinn, men passer også for andre som er interessert i duodji og samisk design. ISBN: 978-82-329-0049-7. Davvi girji, 2022. 71 s. Innb.

Samiske stemmer i skolen

Samiske stemmer i skolen er en fagbok hvor formidlere, forskere og lærere fra Sápmi skriver om mangfoldet hos vårt samiske urfolk. Boka gir innsikt i urfolks rettigheter gjennom FN-konvensjonene, Barnekonvensjonen og læreplanen (LK20). Gjennom marka-, lule-, skolte-, sjøsamiske samt sør- og nordsamiske stemmer belyses koloniseringshistorie, samiske verdier og identitet, kosmologi, nomadiske tradisjoner, områdetilhørighet og generasjonsfellesskap. ISBN: 978-82-02-75571-3. Cappelen Damm, 2023. 244 s. Heftet.

Aage Solbakk: Buodo buodu – Nuoraide / til ungdom – Čáhcegátte sámiid árbevierut / Tanadalssamenes tradisjoner

Aage Solbakk har tidligere gitt ut Buodo buodu (2022) om Tanadalssamenes tradisjoner. Denne utgivelsen er spesielt tilegnet ungdommen. Det samiske fiskefagspråket i Tanadalen er helt unikt, og ordene som beskriver garnfisket i elva, kan være 4000-5000 år gamle. Disse ordene og uttrykkene er så presise og av slik nøyaktighet at dette fagspråket må kunne betegnes som et vitenskapelig språk. ISBN:978-82-8263-509-7. ČálliidLágádus, 2023. 18 s. Heftet.

Dekoloniseren ja revitaliseren Sámis – Ola Røe govat 1979-2019/Dekolonisering og revitalisering i Sapmi – Ola Røe fotografier 1979-2019 (utstillingskatalog)

Katalog til utstillingen Dekolonisering og revitalisering i Sápmi – Ola Røe fotografier 1979-2019. Utstillinga formidler samtidshistorie i Sápmi. Den er en dokumentasjon av den kulturpolitiske utviklinga i samiske samfunn, som startet med Alta kampen på 70-tallet som resulterte i at samenes status som folk ble styrket. Med dette begynte også dekoloniseringen i samiske samfunn, som fortsatt pågår i dag i dag. Utstillingen har fem temaer – Altakampen, Beaivváš samiske nasjonalteater, Masigruppa, Nils Aslak Valkeapáa – Áillohaš, Riddu Riddu festivála og revitalisering av eget språk og kultur representert ved skoltesamiske Heini Wesslin. Kurator Jorunn Eikjok har skrevet tekstene i katalogen. Fotografier av Ola Røe. Tekst på nordsamisk og norsk. Davvi álbmogiid guovddáš/Senter for nordlige folk, 2023. 31 s. Heftet.

For mer informasjon om utgivelsene se: <http://samiskbibliotektjeneste.tromsfylke.no>

Dearwuodáguin - Vennlig hilsen

Edel Olsen

Rådgiver Troms og Finnmark fylkesbibliotek - Samisk bibliotektjeneste

Kulturetaten - Troms og Finnmark fylkeskommune fylkeskommune